

Minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns) aan hoge commissaris te Djakarta (Van Hoge commissaris te Djakarta (Van Bylandt)), 8 mei 1953

Mede namens Staf en Moorman. Volgens een Pi-Aneta bericht van 29 April zei Ruslan Abdulgani tijdens een persconferentie te Surabaya: 'Het zou onjuist zijn te concluderen, dat de Indonesische zeemacht gaarne de Nederlandse Militaire Missie wil aanhouden. Zodra een andere mogelijkheid zich bereid verklaart een missie te zenden, kunnen de achterblijvende Nederlanders der Missie hun werkzaamheden beëindigen. Dit kan op elk gewenst tijdstip gebeuren en officieel bestaat er dus na 31 December geen NMM meer.'

Voorshands willen wij rekening houden met de mogelijkheid, dat Aneta Abdulgani's woorden scherper heeft weergegeven dan zij door hem zijn bedoeld. In zekere zin zijn zij bovendien als Indonesische interpretatie te beschouwen van de afspraak, dat het Nederlandse Missie-personeel, dat op Indonesisch verzoek ter afronding van opleidingen achterblijft, onzerzijds zal worden teruggetrokken, indien een andere missie in Indonesië zou arriveren. Ook willen wij rekening houden met de omstandigheid (een welbekend verschijnsel), dat gecompliceerde politieke verhoudingen in Indonesië en de huidige spanningen het noodzakelijk maken een aanvaardbare uitleg te geven aan het feit dat zich na 31 December 1953 tijdelijk nog 116 leden van de Missie in Indonesië zullen bevinden.

Indien de Pi-Aneta weergave van Abdulgani's mededelingen overigens juist is, achten wij dit alles echter onvoldoende verontschuldiging voor de denigrerende wijze, waarop Abdulgani over zeemacht-missie heeft gesproken. Geheel onnodig heeft hij volgens Aneta-bericht weer de nadruk gelegd op het noodgedwongen en ongaarne nog aanhouden van een deel der NMM. Tijdens onderhandelingen werd onzerzijds als voorwaarde gesteld voor de eventuele partiële voortzetting van de Missie-taak, dat door de Indonesische Regering stelling zou worden genomen tegen eventuele hernieuwde agitatie tegen de NMM. Uitspraken als van Abdulgani zien wij als negatie van deze juist hem uit eigen wetenschap bekende voorwaarde. Zij maken het ons op de duur onmogelijk om het in Nederland op dit punt toch reeds niet populaire Regeringsbeleid voort te zetten. Wij voelen derhalve de neiging opkomen ons af te vragen, of niet het ogenblik gekomen is om de Indonesische Regering mede te delen, dat wij ons gedwongen zien onze bereidheid om mede te werken aan de afronding na 31 December 1953 van bepaalde opleidingen wegens 'dringende redenen' in te trekken. Gaarne ontvangen wij hierover Uw advies.